

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА

Извештај за четврто тромесечје 2016.

Београд, април 2017.

Уводна напомена

Народна банка Србије је од 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је унапређење анализе кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама како на страни понуде кредита, тако и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда¹, као и утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу сумирани су резултати анкете спроведене од 4. до 17. јануара 2017. године. У анкети су исказани ставови представника банака о променама током четвртог тромесечја 2016. године и очекиваним променама на кредитном тржишту у првом тромесечју 2017. године. У анкети су учествовали представници 28 банака, што обезбеђује готово потпуну покривеност кредитног тржишта, јер учешће ових банака износи 99% билансне суме банкарског сектора.

Резултати анкете су приказани у виду нето процената. Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди „знатно пооштрени“ и „донекле пооштрени“ и збира учешћа банака које су одговориле да су „знатно ублажени“ и „донекле ублажени“. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она „знатно повећана“ и „донекле повећана“ и збира процената банака које су одговориле да је „знатно смањена“ и „донекле смањена“. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

Резиме.....	1
Кредити привреди.....	2
Кредити становништву.....	5

Резиме

Резултати анкете о кредитној активности показују да су кредитни стандарди за нове кредите током Т4 2016. ублажени за мала и средња предузећа и пољопривреднике, а поштрени за велика предузећа. Код становништва стандарди су ублажени за најзаступљеније категорије новоодобрених кредита - динарске готовинске кредите, кредите за рефинансирање и девизне стамбене кредите. Истовремено, дошло је до пада каматних маржи и провизија. Током Т1 2017. банке очекују да ће доћи до ублажавања кредитних стандарда како за привреду, тако и за становништво.

Према оцени банака, током Т4 2016. дошло је до повећања тражње привреде за кредитима, посебно од стране малих и средњих предузећа, а сличне тенденције се очекују и током Т1 2017. Тражња у Т4 2016. је била изражена за кредитима за обртна средства, а током Т1 2017. очекује се да ће већи значај имати и кредити за капиталне инвестиције.

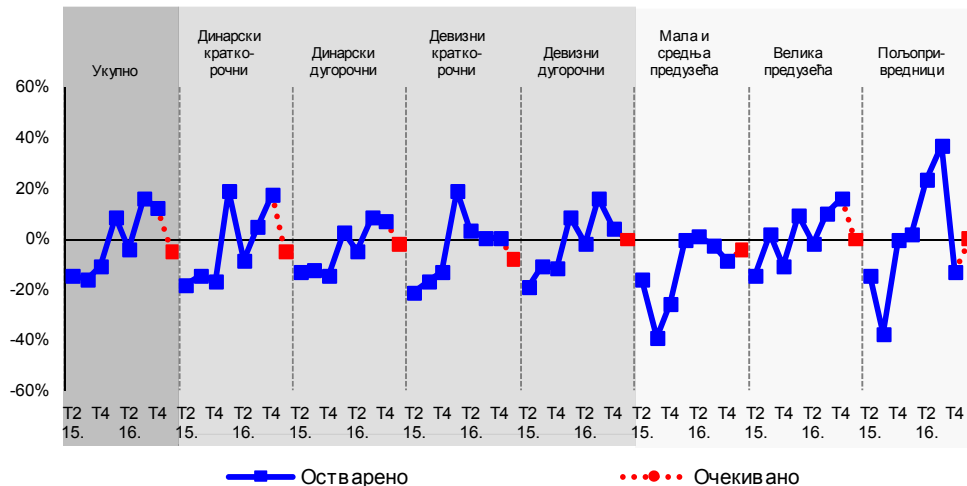
Позитивна перцепција опште економске активности, потребе за рефинансирањем и куповином некретнина су, према оцени банака, допринели да током Т4 2016. дође до раста тражње за кредитима становништва. Очекивање је да се таква тенденција настави и током Т1 2017. године.

Кредити привреди

Кредитни стандарди за нове кредите привреди су током Т4 2016, према оцени банака, ублажени за мала и средња предузећа и пољопривреднике, а пооштрени за велика предузећа.

Када је реч о факторима који су утицали на кредитне стандарде за привреду, у правцу пооштравања деловали су ризик захтеваног колатерала и мања спремност банака на преузимање ризика, док су конкуренција банака и нижи трошкови извора за кредите утицали на ублажавање стандарда. Резултати последње две анкете показују и да проблематична потраживања више нису фактор који негативно утиче на кредитну активност банака, што је највећим делом резултат примене мера из Стратегије за решавање проблематичних потраживања и успешне међуинституционалне координације.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

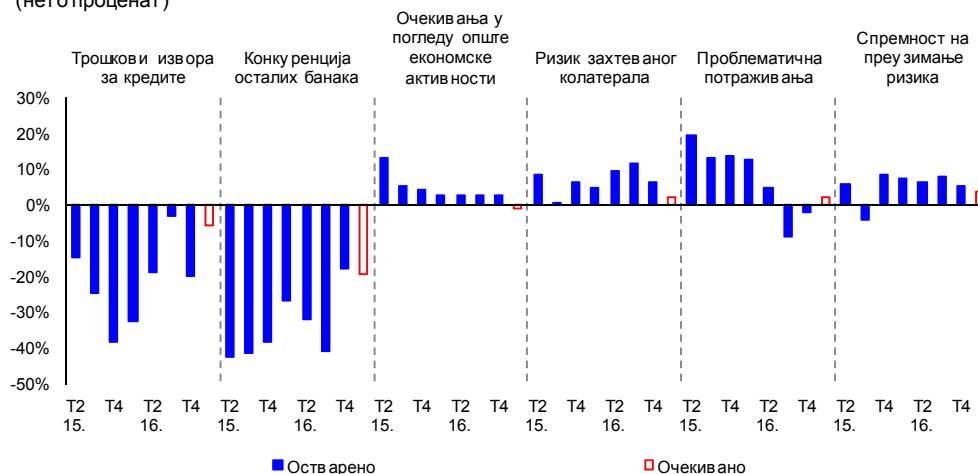
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на пооштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Банке сматрају да ће током Т1 2017. доћи до ублажавања кредитних стандарда за кредите привреди, осим за кредите великим предузећима и пољопривредницима код којих се не очекује њихова промена. Ублажавање стандарда ће, као и до сада, највећим делом бити резултат конкуренције између банака и ниских трошкова извора за кредите, али и очекивано додатно повољнијег макроекономског окружења и мањег негативног утицаја већине фактора који су током Т4 2016. деловали на њихово пооштравање.

Утицај фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

Извор: НБС.

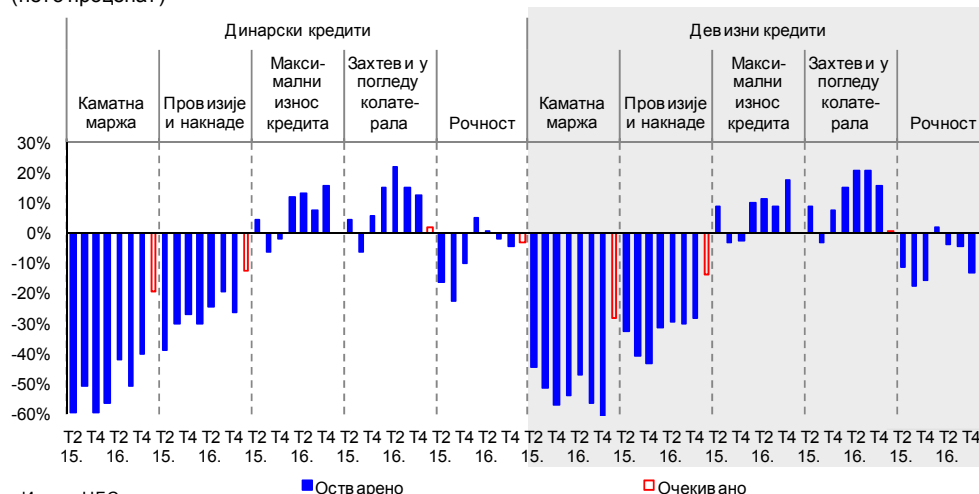
* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора у блажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Када је реч о **кредитним условима**, већина банака оцењује да је током Т4 2016. дошло до смањења каматних маржи и провизија и то како за динарске, тако и за девизне кредите. Поред тога, дошло је и до продужења рочности кредита, док су с друге стране поштрени услови који се односе на максималан износ кредита и захтевани колатерал.

За Т1 2017. банке најављују даље смањење каматних стопа и продужење рочности кредита, док код услова у погледу максималног износа кредита и захтеваног колатерала не очекују промене.

Промена услова за одобравање кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

Извор: НБС.

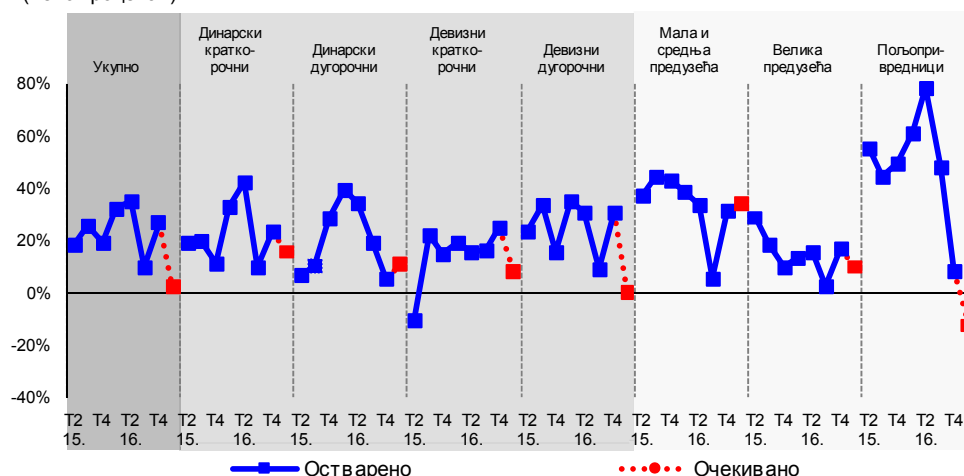
* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на улажавање услова.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Током Т4 2016. дошло је до раста **тражње за кредитима** привреде и то највише од стране малих и средњих предузећа. Раст тражње је био нешто израженији за девизним у односу на динарске кредите. Као и у претходним тромесечјима, потребе привреде за ликвидним средствима су имале највећи утицај на раст тражње, а постепено се повећава значај капиталних инвестиција.

Банке очекују да и током Т1 2017. буде настављена тенденција повећања тражње за кредитима. Мишљења су да ће исти фактори као и у Т4 2016. наставити да подстичу тражњу, при чему очекују да ће капиталне инвестиције остварити још већи утицај.

Промена тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

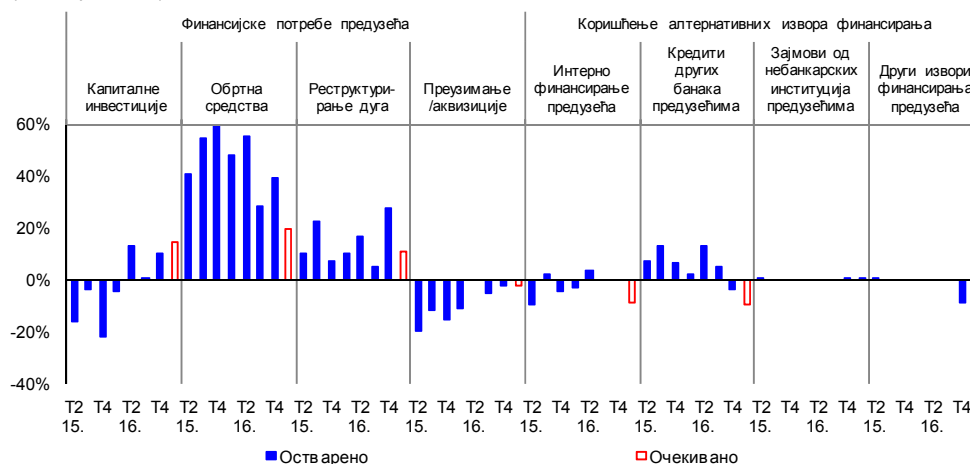

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

Кредити становништву

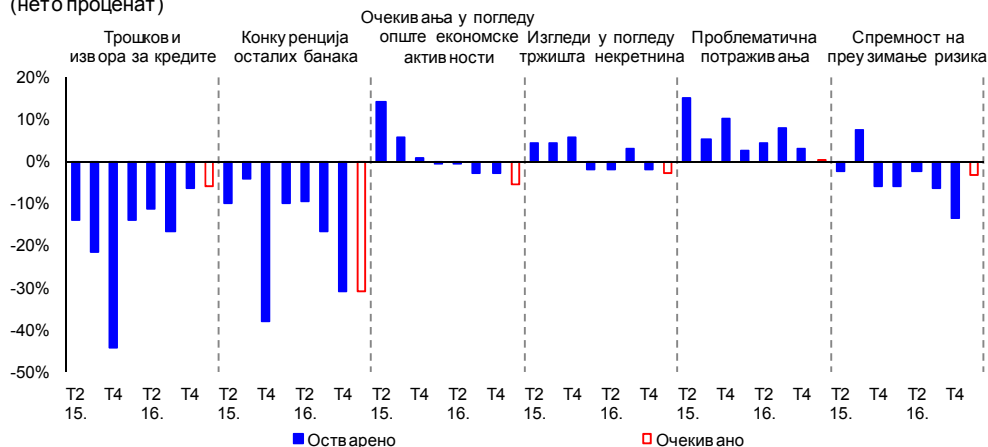
Кредитни стандарди за најзаступљеније категорије новоодобрених кредита становништву (динарске готовинске и кредите за рефинансирање, као и за девизне стамбене кредите) ублажени су, а сличне тенденције банке очекују и током Т1 2017.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву (нето проценат)

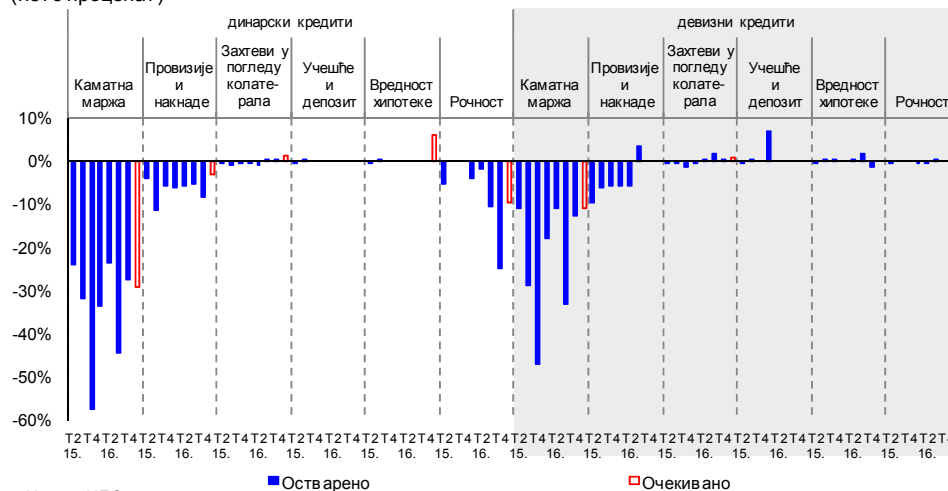

Готово сви фактори су утицали на ублажавање кредитних стандарда, при чему је највећи допринос релаксацији потицао од конкуренције између банака, веће спремности за преузимањем ризика и ниских трошкова извора кредита. Према очекивањима банака, поменути фактори ће и током Т1 2017. деловати у правцу ублажавања кредитних стандарда.

Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија становништву (нето проценат)

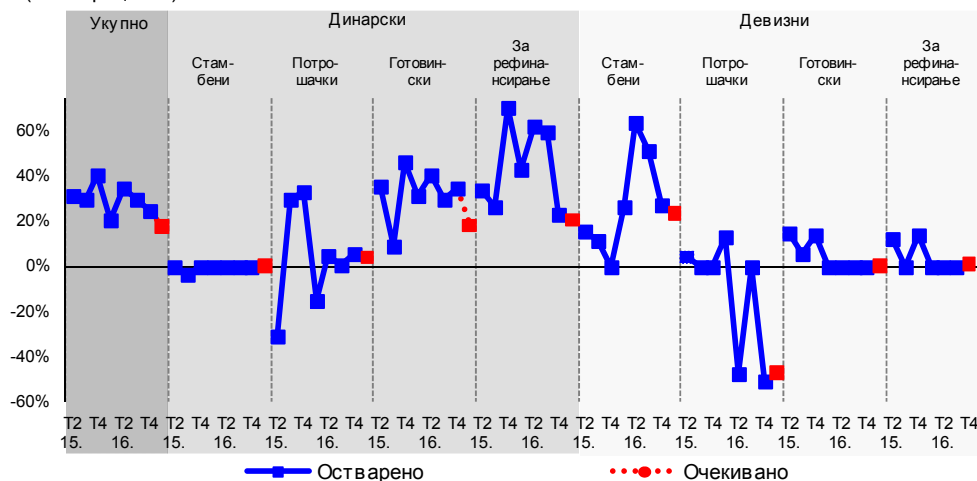
Промена услова за одобравање кредита становништву (нето проценат)

Услови под којима су током Т4 2016. одобрени кредити становништву били су, према оцени банака, повољнији за клијенте у односу на претходно тромесечје јер је дошло до пада каматних маржи. Поред тога, смањене су и провизије и накнаде код динарских кредита за које је и продужена максимална рочност. Слична очекивања банке имају и за Т1 2017.

Тражња становништва за кредитима је током Т4 2016. повећана. Потребе за рефинансирањем постојећих обавеза и куповином некретнина довеле су до израженијег раста тражње за динарским готовинским и кредитима за рефинансирање, као и за девизним стамбеним кредитима. Последњих годину

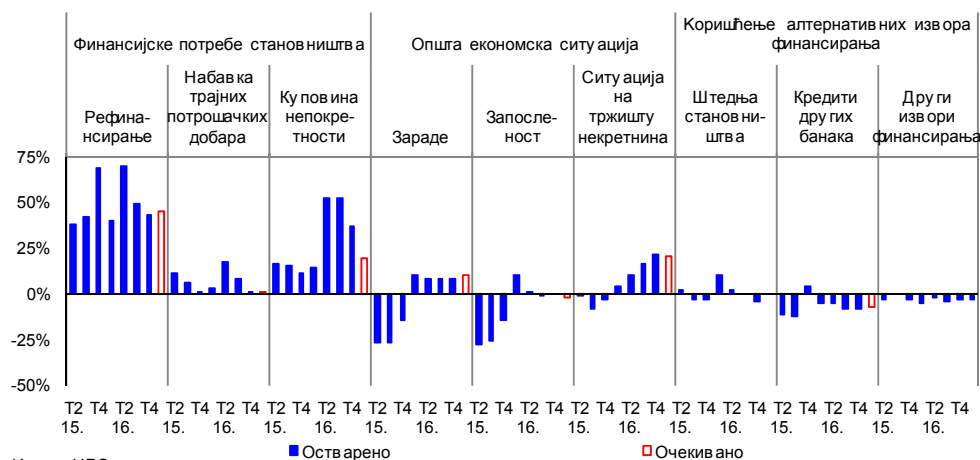
Промена тражње становништва за кредитима (нето проценат)

дана банке перципирају да кретање зарада и побољшани изгледи на тржишту некретнина дају позитиван допринос расту тражње становништва за кредитима.

Банке очекују да ће се раст тражње за кредитима наставити и током Т1 2017, највише за динарским готовинским и кредитима за рефинансирање, као и девизним стамбеним кредитима, уз позитивно деловање истих фактора као и у Т4 2016.

Утицај фактора на промену тражње становништва за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интезитет промене.